

Istungidokument

B9-0232/2023

27.4.2023

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 112 lõigetele 2 ja 3

komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D087929/02 – 2023/2605(RSP))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Vastutavad parlamendiliikmed: Martin Häusling, Anja Hazekamp, Sirpa Pietikäinen, Günther Sidl

Euroopa Parlamendi resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D087929/02 – 2023/2605(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D087929/02),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta¹, eriti selle artikli 11 lõiget 3 ja artikli 23 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 21. veebruaril 2023 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning võttes arvesse, et 23. märtsil 2023 apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel ei esitatud samuti arvamust,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) artikleid 11 ja 13²,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 26. mail 2010 vastu võetud ja 15. juunil 2010 avaldatud arvamust³,
- võttes arvesse EFSA 28. septembril 2022 vastu võetud ja 10. novembril 2022 avaldatud arvamust⁴,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid⁵,

¹ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

² ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

³ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik aramus, mis käsitleb ettevõtte Dow AgroSciences taotlust (EFSA-GMO-NL-2005-16) lasta toidu ja söödana kasutamiseks ning importimiseks ja töötlemiseks turule kahjurikindel geneetiliselt muundatud puuvill (*Gossypium hirsutum* L.) 281-24-236 × 3006-210-23 vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003, EFSA Journal 2010, 8(6): 1644, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/j.efsa.2009.985>.

⁴ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik aramus, mis käsitleb geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 x 3006-210-23 hindamist loa pikendamiseks määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-RX-019), EFSA Journal 2022, 20(11): 7587, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2022.7587>.

⁵ Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMOde lubamisele

vastuväiteid.

Lisaks on parlament üheksandal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 11).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 15).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 20).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 2).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON-89788-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 7).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioone MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 12).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 18).
- Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 323, 11.8.2021, lk 7).
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 2).
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 8).
- Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 15).
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON

– võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni

- 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 36).
- Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 43).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR604-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 49).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88017-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 56).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89034-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 63).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-00098-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 74).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 45).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 24.11.2021, lk 52).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT C 99, 1.3.2022, lk 59).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 (SYN-BT011-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba GMB151 (BCS-GM151-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 342, 6.9.2022, lk 22).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GH002-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 342, 6.9.2022, lk 29).
 - Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 347, 9.9.2022, lk 48).

ettepanekut,

- A. arvestades, et komisjoni otsusega 2011/891/EL⁶ anti luba viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 (edaspidi „geneetiliselt muundatud puuvill“) sisaldavat, sellest koosnevat või sellest valmistatud toitu ja sööta; arvestades, et kõnealune luba hõlmas ka selliste muude toodete (v.a toit ja sööt) turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud puuvilla või koosnevad sellest ja mida kasutatakse nagu muud puuvilla, kuid mida ei viljelda;
- B. arvestades, et Prantsusmaal asuv Dow AgroSciences Distribution S.A.S. esitas 16. novembril 2020 Ameerika Ühendriikides asuva äriühingu Dow AgroSciences LLC nimel komisjonile taotluse kõnealuse loa pikendamiseks vastavalt määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 11 lõikele 2 ja artikli 23 lõikele 2;
- C. arvestades, et EFSA võttis 28. septembril 2022 vastu heakskiitva arvamuse, mis avaldati 10. novembril 2022; arvestades, et EFSA oli juba 26. mail 2010 võtnud geneetiliselt muundatud puuvillale esialgse loa andmise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 15. juunil 2010;
- D. arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvill annab vastupidavuse glufosinaadipõhiste herbitsiidide suhtes ja toodab insektsiidseid valke (Bt-toksiinid);

-
- Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-Ø73496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (*ELT C 347, 15.11.2022, lk 55*).
 - Euroopa Parlamendi 6. aprilli 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87769 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (*ELT C 434, 15.11.2022, lk 42*).
 - Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (*ELT C 32, 27.1.2023, lk 6*).
 - Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni 19. mai 2022. aasta rakendusotsuse (EL) 2022/797 kohta, millega lubatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 × DAS-40278-9 ja selle alamkombinatsiooni T25 × DAS-40278-9 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (*ELT C 32, 27.1.2023, lk 14*).
 - Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A5547-127 (ACS-GMØØ6-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turulelaskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0433).
 - Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2023. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud rapsi MON 94100 (MON-941ØØ-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0063).
- ⁶ Komisjoni 22. detsembri 2011. aasta otsus 2011/891/EL, millega lubatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 viia turule geneetiliselt muundatud puuvilla 281-24-236 × 3006-210-23 (DAS-24236-5 × DAS-21Ø23-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid (ELT L 344, 28.12.2011, lk 51).

Lisaherbitsiidi käsitleva hinnangu puudumine

- E. arvestades, et komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 503/2013⁷ kohaselt tuleb hinnata, kas eeldatavad põllumajandustavad mõjutavad uuritud lõpp-produktide tulemust; arvestades, et rakendusmääruse kohaselt on see eriti oluline herbitsiiditolerantsete taimede puhul;
- F. arvestades, et valdavat osa geneetiliselt muundatud kultuuridest on geneetiliselt muundatud nii, et need on tolerantset vähemalt veel ühe herbitsiidi suhtes, mida saab kasutada kogu geneetiliselt muundatud kultuuri kasvatamise ajal, ilma et taimed sureks, nagu see oleks herbitsiidide suhtes mittetolerantsete kultuuride puhul; arvestades, et mitu uuringut näitab, et herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud kultuuride kasvatamise tõttu hakatakse rohkem kasutama lisaherbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu⁸; arvestades, et sellest tulenevalt tuleb eeldada, et geneetiliselt muundatud puuvill puutub kokku nii suuremate kui ka korduvate glufosinaadi annustega, mistõttu võib koristatud saagis esineda nende ainete jääke ja lagunemisprodukte (metaboliite) suuremates kogustes;
- G. arvestades, et glufosinaat on klassifitseeritud kategooria 1B reproduktiivtoksiliseks aineks ning seetõttu kehtivad selle suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009⁹ sätestatud piirkriteeriumid; arvestades, et glufosinaat oli liidus kasutamiseks heaks kiidetud ajavahemikuks, mis lõppes 31. juulil 2018¹⁰;
- H. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimede herbitsiidijääkide ja neis leitud metaboliitide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni (edaspidi „EFSA GMO komisjon“) pädevusse kuuluvaks ning seetõttu ei ole seda GMOde loamenetluse osana ette võetud;

Bt-toksiinidega seotud lahendamata küsimused

- I. arvestades, et mitmes uuringus on täheldatud, et kokkupuude Bt-toksiinidega on põhjustanud kõrvaltoimeid, mis võivad mõjutada immuunsüsteemi, ja et mõnel Bt-toksiinil võivad olla adjuvandi omadused¹¹, mis tähendab, et need võivad suurendada teiste valkude allergeensust, millega nad kokku puutuvad;

⁷ Komisjoni 3. aprilli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 503/2013, mis käsitleb loa taotlemist geneetiliselt muundatud toidule ja söödale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaselt ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 641/2004 ja (EÜ) nr 1981/2006 (*ELT L 157, 8.6.2013, lk 1*).

⁸ Vt nt Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantset kultuurid, umbrohi ja herbitsiidid: ülevaade ja mõju), *Environmental Management*, jaanuar 2016, 57(1), lk 31–48,

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>, ning Benbrook, C. M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Geneetiliselt muundatud kultuuride mõju taimekaitsevahendite kasutamisele USAs – esimesed kuusteist aastat), *Environmental Sciences Europe*, 28. september 2012, Vol. 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

¹⁰ <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances>

¹¹ Ülevaate saamiseks vt Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L. „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals“ (Ülevaade *Bacillus thuringiensis* Cry-toksiinide

- J. arvestades, et teadusuuringus leiti, et Bt-toksiinide toksilisust võib suurendada ka koostoime herbitsiididega pihustamise jääkidega ning et vaja on lisauuringuid n-ö mitmekordse transformatsiooni kombineeritud mõju kohta (geneetiliselt muundatud põllukultuurid, mis on muudetud herbitsiiditaluvaks ja Bt-toksiinide näol insektitsiidide tekitamiseks)¹²; arvestades, et herbitsiidijääkide ja nende metaboliitide ning Bt-toksiinide võimaliku koostoime hindamist ei peeta siiski EFSA GMO-komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu seda riskihindamise raames ei hinnata;

Bt-kultuurid: mõju mittesihtorganismidele

- K. arvestades, et erinevalt insektitsiidide kasutusest, kui kokkupuude toimub pihustamise ajal ja piiratud aja jooksul pärast seda, toob geneetiliselt muundatud Bt-kultuuride kasutamine kaasa sihtorganismide ja muude kui sihtorganismide pideva kokkupuute Bt-toksiinidega;
- L. arvestades, et eeldust, et Bt-toksiinidel on ainult ühe sihtmärgiga toimeviis, ei saa enam tõeseks pidada ja mõju sihtrühma mittekuuluvatele organismidele ei saa välistada¹³; arvestades, et teadete kohaselt on järjest rohkem sihtrühma mittekuuluvaid organisme mitmetel viisidel mõjutatud; arvestades, et hiljutises ülevaates¹⁴ on välja toodud 39 eelretsenseeritud väljaannet, milles teatatakse Bt-toksiinide märkimisväärsest kahjulikust mõjust paljudele mõjuulatusest välja jäävatele liikidele;

Lüüdi rahvusvaheliste kohustuste täitmine

- M. arvestades, et õigusega toidule tegeleva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eriraportööri 2017. aasta aruandes leiti, et eelkõige arengumaades on ohtlikel pestitsiididel tervisele laastav mõju¹⁵; arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärgi 3.9 abil soovitakse 2030. aastaks oluliselt vähendada selliste surmade ja haiguste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine¹⁶; arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvilla impordi lubamine suurendaks nõudlust selle glufosinaadipõhiste herbitsiididega töötlemiseks ettenähtud põllukultuuri järele, suurendades seeläbi kolmandate riikide töötajate ja keskkonna kokkupuudet sellega; arvestades, et töötajate ja keskkonna suurema kokkupuute oht on herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud kultuuride puhul eriti murettekitav, kuna kasutatavate herbitsiidide kogused on suuremad;

ohutusest ja bioloogilisest mõjust imetajatel), Journal of Applied Toxicology, mai 2016, 36(5), lk 630–648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>.

¹² <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0278691516300722?via%3Dihub>

¹³ Vt näiteks Hilbeck, A., Otto, M. „Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment“ (*Bacillus thuringiensis* Cry toksiinide spetsiifilisus ja koosmõjud geneetiliselt muundatud organismide riskihinnangus), Frontiers in Environmental Science, 2015, 3:71, <https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071>.

¹⁴ Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., „Insecticidal Bt crops. EFSA’s risk assessment approach for GM Bt plants fails by design“ (Insektitsiidised Bt-kultuurid. EFSA riskihindamise lähenemine geneetiliselt muundatud Bt-taimedele on ülesehituslikust aspektist ebaõnnestunud), RAGES 2020, lk 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf.

¹⁵ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>

¹⁶ <https://indicators.report/targets/3-9/>

- N. arvestades, et kuigi glufosinaadi kasutamine ei ole liidus lubatud alates 2018. aasta juuli lõpust, näitavad arvud, et alates 2020. aastast on seda eksporditud liidust Brasiiliasse, Mehhikosse ja Austraaliasse¹⁷, kus geneetiliselt muundatud puuvilla kasvatamine on lubatud¹⁸;
- O. arvestades, et liidul kui ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisel on kohustus tagada, et tema jurisdiktsioonis või kontrolli all toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda¹⁹;
- P. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 sedastatakse, et geneetiliselt muundatud toit ega sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnesoleva küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et need õiguspärased tegurid peaksid hõlmama liidu kohustusi, mis tulenevad ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;

Ebademokraatlik otsustamine

- Q. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 21. veebruaril 2023 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab seda, et loa andmise ettepanek ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et kümme liikmesriiki, kes esindasid 29,79 % liidu elanikkonnast, hääletasid loa andmise poolt, 13 liikmesriiki, kes esindasid 20,54 % liidu elanikkonnast, hääletasid vastu ja 4 liikmesriiki, kes esindasid 49,67 %, hoidusid hääletamisest, ning arvestades, et apellatsioonikomitee 23. märtsi 2023. aasta hääletusel ei esitatud samuti arvamust;
- R. arvestades, et komisjon tunnistab, et ta võtab GMODEle loa andmise otsused jätkuvalt vastu ilma seda toetava liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamusest, mis on tootelubade puhul üldiselt väga suur erand, kuid muutunud geneetiliselt muundatud toidule ja söödale lubade andmise otsustamisel normiks, ning peab seda asjaolu problemaatiliseks;
- S. arvestades, et Euroopa Parlament võttis oma kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toiduks ja söödaks mõeldud GMODE turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMODE kasvatamisele liidus (kolm resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud GMODE turule laskmisele vastuseisu juba 31 korral; arvestades, et ühelegi asjaomasele GMO-le loa andmiseks ei saadud selle toetuseks liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;

¹⁷ „Glufosinaadi“ otsinguga leitud teave: https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/pic/export-notifications?p_p_id=exportnotifications_WAR_echapiportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_exportnotifications_WAR_echapiportlet_summaryDetails=summaryTab&p_p_exportnotifications_WAR_echapiportlet_viewTab=searchTab

¹⁸ <https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/default.asp?EventID=51>

¹⁹ Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artikkel 3: <https://www.cbd.int/convention/articles/?a=cbd-03>

- T. arvestades, et kuigi komisjon tunnistab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMOdele lubade andmist;
- U. arvestades, et selleks, et komisjon saaks keelduda GMOdele loa andmisest, kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud selle toetuseks liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust, ei ole vaja õigusakte muuta²⁰;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisolulisi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ei ole kooskõlas liidu õigusega, kuna see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002²¹ sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kindla kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega, tagades samal ajal ka siseturu tõhusa toimimise;
 3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
 4. kutsub komisjoni üles mitte andma luba herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride impordiks, kuna sellega kaasneb lisaherbitsiidide kasutamise suurenemine ning seetõttu suuremad riskid elurikkusele, toiduohutusele ja töötajate tervisele;
 5. rõhutab sellega seoses, et liidus keelatud herbitsiidide, näiteks glufosinaadi suhtes tolerantseks muudetud geneetiliselt muundatud taimede importimise lubamine toidu või söödana kasutamiseks on vastuolus liidu rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad muu hulgas ÜRO kestliku arengu eesmärkidest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist, sealhulgas hiljuti vastu võetud Kunmingi-Montreali raamistikust²²;
 6. ootab, et komisjon täidaks parlamendi praeguse koosseisu ametiajal võimalikult kiiresti ja õigeaegselt oma kohustuse²³ esitada ettepanek tagamaks, et liidus keelatud ohtlike kemikaale ei toodeta ekspordiks;
 7. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon tunnistas lõpuks oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMOde lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust²⁴; väljendab siiski sügavat pettumust selle pärast, et komisjon

²⁰ Kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud eelnõu toetuseks liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust, siis määruse (EL) nr 182/2011 artikli 6 lõike 3 kohaselt „võib“ komisjon loa anda, mitte ei pea seda tegema.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (*EÜTL 31, 1.2.2002, lk 1*).

²² 2022. aasta detsembris lepitati ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul kokku ülemaailmses elurikkuse raamistikus, mis sisaldab üleilmset eesmärki vähendada taimekaitsevahenditest tulenevaid ohte 2030. aastaks vähemalt 50 % (vt https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_22_7834)

²³ Nagu on kirjeldatud komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatise „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia“ lisas (COM(2020)0667), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM%3A2020%3A667%3AFIN#document2>

²⁴ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

on sellest ajast saadik jätkuvalt andnud lube GMOde liitu importimiseks, hoolimata Euroopa Parlamendi jätkuvast vastuseisust ja sellest, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;

8. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas need järgivad põhimõtet mitte tekitada kahju ²⁵;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

²⁵ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelse kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.